

FACTSHEET

REGIONAAL BELEID EN VOORZIENINGEN BESCHERMD WONEN, MAATSCHAPPELIJKE OPVANG, OGGZ EN VERSLAVINGSZORG

Samenwerken aan herstel van kwetsbare inwoners

Soms zijn er inwoners die niet meer in staat zijn in voldoende mate voor zichzelf te zorgen. Dakloosheid kan dreigen of is reeds ontstaan. Ook kan er een situatie ontstaan waardoor een beschermde woonomgeving met toezicht en begeleiding noodzakelijk is als gevolg van psychische en/of psychosociale problematiek (al dan niet in combinatie met licht-verstandelijke beperkingen). Soms is bij inwoners sprake van verslavingsproblematiek en/of het mijden van zorg, hulp en/of ondersteuning (terwijl die zorg, hulp en/of ondersteuning wel nodig is).

De samenwerkende gemeenten in de regio Midden-IJssel (Deventer, Lochem, Olst-Wijhe, Raalte en Zutphen) bieden gezamenlijk regionaal aan de inwoners die dat nodig hebben beschermd wonen, maatschappelijke opvang en openbare geestelijke gezondheidszorg ('bemoeizorg'). Ook dragen de samenwerkende gemeenten regionaal zorg voor activiteiten gericht op het voorkomen of tegengaan van verslaving en het maatschappelijke herstel van inwoners die hiermee te kampen hebben. Met het geheel van deze activiteiten dragen de gemeenten gezamenlijk bij aan de veiligheid en de stabiliteit van deze inwoners, de naaste sociale omgeving en de samenleving als geheel. Maar vooral ook het maatschappelijk herstel van de betreffende inwoners, zodat zij zo snel mogelijk weer in staat zijn om in voldoende mate al dan niet zelfstandig voor zichzelf te zorgen.

Regionale samenwerking en beleid

De vijf gemeenten werken hieraan samen onder aanvoering van de door het rijk aangewezen centrumgemeente Deventer. De samenwerking is door de gemeenten vastgelegd in een samenwerkingsconvenant. Alle vijf samenwerkende gemeenten in de regio Midden-IJssel hebben nadrukkelijk het uitgangspunt gekozen om te willen blijven samenwerken in deze samenstelling ten aanzien van beschermd wonen, maatschappelijke opvang, verslavingsbeleid en de oggz.

Met name met behulp van de rijksuitkering beschermd wonen enerzijds en de rijksuitkering maatschappelijke opvang (incl. oggz/verslavingszorg) anderzijds worden de noodzakelijke voorzieningen en activiteiten alsmede de uitvoeringskosten bekostigd. De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) vormt hierbij het wettelijke kader. De visie, de uitgangspunten en de acties zoals geformuleerd in de door alle gemeenten vastgestelde regionale visie en actieplan geven de belangrijkste vraagstukken aan en de wijze waarop de gemeenten deze vraagstukken benaderen. In de daarmee samenhangende en vastgestelde lokale actieplannen zijn specifieke lokale actiepunten opgenomen. Desgewenst worden nieuwe opgaven toegevoegd aan de regionale en lokale actieplannen.

Voorzieningen

De samenwerkende gemeenten bieden gezamenlijk regionaal aan inwoners beschermd wonen, maatschappelijke opvang en openbare geestelijke gezondheidszorg ('bemoeizorg'). Ook dragen de samenwerkende gemeenten regionaal zorg voor activiteiten gericht op het voorkomen of tegengaan van verslaving en het bevorderen van het maatschappelijk herstel. Hieronder zijn deze voorzieningen toegelicht.

Maatschappelijke opvang

We bieden regionaal onderdak én begeleiding aan mensen die de thuissituatie hebben (moeten) verlaten en dak- of thuisloos geworden zijn. We dragen regionaal zorg voor de continuïteit en kwaliteit van voorzieningen maatschappelijke opvang, alsmede de toegang daartoe. We streven ernaar dat zo veel mogelijk voorkomen wordt dat inwoners dakloos raken: in het bijzonder als het jongeren betreft. Daar waar dat wel gebeurt is de maatschappelijke opvang als voorziening beschikbaar. Het gaat daarbij om nachtopvang (of nu als 24-uursopvang), crisisopvang en ambulante crisisopvang. Bij de maatschappelijke opvang is het doel het verblijf in de maatschappelijke opvang niet langer dan nodig te laten plaatsvinden. Het verblijf in de maatschappelijke opvang is gericht op stabilisatie en vervolgens op maatschappelijk activering, herstel, participatie naar vermogen en zelfredzaamheid. Tevens wordt met het bieden van maatschappelijke opvang een bijdrage geleverd aan de veiligheid van cliënten en de omgeving en wordt maatschappelijke overlast zo veel als mogelijk voorkomen.

Beschermd wonen

We streven ernaar dat onze inwoners zo veel mogelijk zelfstandig wonen, waar nodig met begeleiding. Soms moeten inwoners echter tijdelijk een beroep doen op een voorziening voor beschermd wonen (voor mensen met psychische- of psychosociale problematiek, soms gecombineerd met een licht verstandelijke beperking) op grond van de Wmo 2015. Beschermd wonen op grond van de Wmo 2015 betreft wonen in een accommodatie van een instelling met bijbehorend toezicht (veelal 24-uurstoezicht) en begeleiding. Beschermd wonen is mogelijk 'in natura' of middels een persoonsgebonden budget (mits voldaan wordt aan de wettelijke eisen). Regionaal worden hiertoe beschermd wonen-voorzieningen bekostigd. Dat kan in de vorm van beschermd én beschut wonen. We dragen regionaal zorg voor de continuïteit en kwaliteit van deze voorzieningen. We streven hierbij naar een situatie waarin inwoners die dat nodig hebben zo snel mogelijk, maar niet langer dan nodig gebruik hoeven te maken van een passend aanbod van deze voorzieningen. Ook werken we aan de transformatie van het aanbod in lijn met het advies van de landelijke commissie toekomst beschermd wonen ('van beschermd wonen naar beschermd thuis').

Verslavingszorg

Verslaving kent als risico dat inwoners geïsoleerd raken, er gezondheidsrisico's optreden, de participatie vermindert en er maatschappelijke uitval of overlast optreedt. We zetten regionaal in op het voorkomen en verminderen van verslavingsproblematiek. Daartoe dragen we lokaal zorg voor activiteiten gericht op enerzijds het voorkomen van gezondheidsschade en regionaal op activiteiten gericht op voorkomen van maatschappelijke uitval als gevolg van verslaving en het bevorderen van maatschappelijk herstel. Activiteiten worden dusdanig vormgegeven dat dat risicogroepen vroegtijdig preventief geïnformeerd zijn over de risico's van middelengebruik, verslaafde inwoners toe geleid worden naar zorg, hulp en ondersteuning en passende hulp ontvangen en onnodige risico's worden tegengaan door zorg te dragen voor veilige omstandigheden van middelengebruik door verslaafde inwoners in de regio. Regionaal worden hiertoe lokale preventie-activiteiten mogelijk gemaakt, maar worden ook regionale voorzieningen aangeboden als de dagopvang en medische heroïnebehandeling.

Openbare geestelijke gezondheidszorg

Mijding van zorg, hulp en ondersteuning kan leiden tot verergering van problematiek bij inwoners en maatschappelijke uitval en overlast. Regionaal zorgen we daarom voor zgn. bemoeizorgactiviteiten, dusdanig dat mijding van zorg, hulp en/of maatschappelijke ondersteuning onder inwoners wordt verminderd en onveiligheid voor en door en overlast van personen met verward gedrag wordt verminderd. Door regionale opererende 'bemoeizorgteams' wordt actief contact gelegd met mensen in zorgwekkende situaties, die niet zelf om zorg, hulp of ondersteuning vragen, maar dit wel nodig hebben omdat (verdere) maatschappelijke uitval dreigt. Hiertoe is onder meer een regionaal bemoeizorgteam (Bijzondere Zorgteam) voor Deventer, Raalte en Olst-Wijhe en een samenwerkend OGGZ-team voor Lochem en Zutphen beschikbaar gemaakt waar jaarlijks inwoners naar zorg, hulp en/of ondersteuning worden toegeleid. Daar waar nodig wordt door gemeente en instellingen gebruik gemaakt van het wettelijk instrumentarium als het gaat om drang en dwang.